

92-00-221

19.11.2013

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

Висшия
19.11.2013

ДОКЛАД

от Калин Калпакчиев - член на ВСС и председател на Комисия по анализа и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт, Елка Атанасова - член на ВСС и зам. - председател на КАОСНОСВ, Камен Иванов - член на ВСС и КАОСНОСВ, Юлиана Колева - член на ВСС и КАОСНОСВ, Веселин Хаджиев - административен ръководител на Окръжен съд - гр. Пловдив, Емилия Вакарелска - административен ръководител на Районна прокуратура - гр. Стара Загора и Мартин Величков - ст. експерт - юрисконсулт, отдел „НДПП“, дирекция „Правна“, АВСС

Относно: Участие в работно посещение в Съвета на Европа във връзка с изпълнение на Дейност 1 от Цел 4 “Изработване на механизъм за оценка на работната натовареност в съдебната система, както на индивидуално, така и на институционално ниво, с акцент върху разработени качествени показатели и критерии” на проект “Подкрепа за Висшия съдебен съвет, свързана с изграждането на капацитет и подобряване на ефективността на съдебната система” по Норвежки финансов механизъм 2009-2014, 16 - 18 октомври 2013 г., гр. Страсбург, Република Франция.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В периода 16-18 октомври 2013 г., в Страсбург, Франция, бяха проведена редица срещи между българската делегация и представители на Съвета на Европа, Европейския съд по правата на човека, Европейската комисия за ефикасност на правосъдието (СЕРЕЈ) и страни-членки на СЕ, на които бяха обсъдени добри практики в областта на измерването на работната натовареност в органите на съдебната власт. Работното посещение се проведе в изпълнение на Дейност 1 на Цел 4 “Изработване на механизъм за оценка на работната натовареност в съдебната система,

както на индивидуално, така и на институционално ниво, с акцент върху разработени качествени показатели и критерии, на проект *“Подкрепа за Висшия съдебен съвет, свързана с изграждането на капацитет и подобряване на ефективността на съдебната система”* по Норвежки финансов механизъм 2009-2014, по който Висшият съдебен съвет е бенефициент. Негова основна цел бе изготвянето на анализ, идентифициращ държава – членка на Съвета на Европа, която има сходна на българската съдебна система и успешно е наложила модел за измерване на натовареността на магистратите и органите на съдебната власт, с акцент върху качествените показатели. Представители на посочената държава/държави ще бъдат включени в състава на последващи работни групи от български и чуждестранни експерти (Дейност 2 на Цел 4 на Проекта) и ще споделят своя опит, дефинирайки приложимите за България качествени показатели, които биха били удачни за използване при разработването на механизъм за оценка на натовареността в съдебната система.

Първият ден от посещението започна с приветствие от г-жа Хане Юнкер - ръководител на отдел “Правосъдие и правно сътрудничество”, дирекция “Правосъдие и човешко достойнство” на Съвета на Европа.

От изключителна полза за анализа и обобщението на съществуващите добри практики беше последвалата презентация на Симон Гинзбург - експерт от СЕ, на тема „Измерване на натовареността в съдебната система и качествените показатели” и дискусиата по нея. Бяха обхванати основните системи за измерване на натовареността на магистратите и органите на съдебната власт, като бяха дадени конкретни примери за опита на държави - членки на СЕ в практическото им прилагане. Основен акцент бе даден на приключената наскоро реформа в Кралство Нидерландия, където, след подробен анализ на натовареността на органите на съдебната власт, е предприето мащабно “прекрояване” на холандската съдебната карта - районните съдилища в страната са намалени от 52 на 19, окръжните съдилища – от 19 на 11, а апелативните - от 5 на 4 апелативни съдилища.

В същия ден българските експерти се срещнаха с г-н Стефан Лейенбергер - ръководител на сектор “Независимост и ефективност на правосъдието”, отдел “Правосъдие и правно сътрудничество”, Генерална дирекция I “Права на човека и върховенството на закона”. Той представи накратко функциите на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието */CEPEJ/* и посочи като нейна основна цел ограничаването на основанията за подаване на жалби в Европейския съд по правата на човека. В тази връзка *CEPEJ* извършва оценка на функционирането на съдебните системи в страните - членки на ЕС чрез разпространяване на всеки 2 години на въпросник от 200 въпроси, отговорите на който биват обобщени.

Към *СЕРЕЈ* е създадени и Център за управление на времето в съдилищата (Център *Saturn*), който има за цел да анализира съществуващите времеви рамки в страните-членки (по типове дела, време за чакане в производството и т.н.), да снабдява държавите-членки с познания и аналитични инструменти за времевите рамки в производството и да дава указания с оглед възможни реформа за предвиждане на времевите рамки в производството. Допълнителна информация за дейността на *СЕРЕЈ* може да бъде открита на официалната интернет страница на Комисията.

На 17 октомври денят започна със среща с г-жа Здравка Калайджиева - българския съдия в Европейския съд за правата на човека, която запозна българската делегация с основните причини за натрупване на жалби в Регистратурата на ЕСПЧ. Тя посочи и групите повтаряеми жалби срещу България - по Закона за собствеността и ползването на земеделски земи, относно неизпълнение на окончателно решение на български съд, във връзка с касационното производство по новия ГПК, във връзка с правото на касатора да се защити в производството по допустимост на касационната жалба, по Закона за отнемане на незаконно придобито имущество и др.

Следващата среща в програмата на работното посещение бе с г-н Йоханес Силвис - съдия от Кралство Нидерландия в ЕСПЧ и г-н Николас Мол - началник на отдел, Регистратура на ЕСПЧ, които разясниха методите за разпределение на делата в ЕСПЧ и за способите за справяне с прекомерната натовареност в съда. В отговор на въпроси от страна на българската делегация, съдия Силвис разказа за промяната в холандската съдебна карта, като подчерта, че предвид мащаба си, реформата е била продължителен процес (само последната фаза на преназначаване на съдебната карта на Холандия е отнела 8 години), като за целта Нидерландския съдебен съвет си е сътрудничел активно с изпълнителната и законодателната власт. Бе представена въведената в съдилища в Холандия система за наблюдение и оценка /например по разглеждане на делата в разумен срок, по проследяване на постъпилите дела, решаването на дела и приоритизирането на делата/. По отношение на качеството на работата е преценено, че всеки съдия е длъжен да премине определен брой обучения за срок от време. Изградена е и система за оценка на безпристрастността и обективността на съдебните решения. Въведена е и системата за така наречената „партньорска оценка“ на качеството, извън съдебния и инстанционен контрол. При нея съдебния акт е обект на проверка не само за съответствие със закона и задължителната практика, но и от гледна точка на структура и мотивировка. Последната тема е чувствителна и се приема с известна неохота от съдиите в Холандия.

Последва среща с г-жа Паола Тонарели - Лакоре - ръководител на отдел „Управление на делата и методи на работа“ на ЕСПЧ и г-н Майкъл

Вишуф - ръководител на администрацията на Регистратурата на ЕСПЧ. Те представиха използваната в ЕСПЧ система за приоритизиране на делата. Майкъл Вишуф разказа за категоризирането на делата в ЕСПЧ като начин за преодоляване на проблема с натовареността на съда. В ЕСПЧ са обособени следните категории дела:

- Неотложни дела /напр.дела, свързани с лица, обект на изтезание/;
- Пилотни дела;
- Дела по чл.1, 3, 4 и чл.5.1 за случаи, които са добре обосновани;
- Обичайни дела /с обосновано оплакване по ЕКЗПЧ/;
- Повтарящи се дела /дела, по които ЕСПЧ има богата практика, напр.за неизпълнение на съдебни решения/;
- Недопустими дела.

Стандартен способ за справянето на проблеми с натовареността е увеличаването на човешките ресурси. Друг вариант е при системата за приоритизиране на делата да бъдат използвани като резерв съдебните помощници, както и стажант юристите. За намаляване на броя висящи жалби наложена практика е командироването на юристи от съответната държава, които осъществяват предварителен контрол за допустимост на жалбите.

Следващата среща бе със съдиите Илияна Балтова и Ирина Ганева. Същите са сред първите трима български съдии, които са командирани от Висшия съдебен съвет в Регистратурата на ЕСПЧ за срок от една година в изпълнение на дейност по проект *“Подкрепа за Висшия съдебен съвет, свързана с изграждането на капацитет и подобряване на ефективността на съдебната система”*. През 2014 г. предстои командироването на още шест съдии. Съдия Балтова и съдия Ганева разясниха своите преки задължения в Регистратурата на ЕСПЧ и представиха чисто практическите аспекти на системата за приоритизиране на делата и способите за справяне с висящите жалби в ЕСПЧ.

Последва обсъждане на предстоящите дейности по Цел 4 на проекта на ВСС с г-жа Наталия Вутова - ръководител на сектор „Изграждане на капацитет в правосъдието”, отдел “Правосъдие и правно сътрудничество”, дирекция “Правосъдие и човешко достойнство” на Съвета на Европа и г-жа Лилит Данегян - ръководител проекти в същото звено. Бе очертана и необходимата експертиза от страна на СЕ по други дейности на Проекта.

През третия ден на работното посещение се проведе неформални срещи в Европейския съд по правата на човека със съдия Здравка Калайджиева, съдия Илияна Балтова и българския персонал в Регистратурата на ЕСПЧ. Те бяха последвани от среща в Съвета на Европа с г-жа Лилит Данегян, която имаше за цел обсъждане на резултатите от работното посещение и отправяне на евентуални препоръки към организаторите. Представителите на българската делегация оцениха

визитата като особено ползотворна и изразиха мнение, че тя поставя основата на бъдещо сътрудничество с експерти от СЕ и страни - членки на ЕС при изработването на механизъм за оценка на работната натовареност в българската съдебната система с акцент върху разработени качествени показатели и критерии.

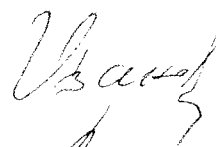
В резултат от работното посещение в Съвета на Европа бе изготвен Анализ на практиката и подходите при оценка на натовареността на магистратите, възприети от страните - членки на СЕ, а през месец декември 2013 г. предстои провеждане на съвместна работна група в България, в която ще вземат участие български и чужди експерти.

гр. София
18 ноември 2013 г.

Изготвили доклада:

Калин Калпакчиев

Елка Атанасова

Камен Иванов

Юлиана Колева

Веселин Хаджиев

Емилия Вакарелска

Мартин Величков